

เรื่อง ภาวะสังคมไทยไตรมาสสอง ปี 2567

การนำเสนอภาวะสังคมไทยไตรมาสสอง ปี 2567 พบความเคลื่อนไหวสำคัญ ได้แก่ สถานการณ์ด้านแรงงาน และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินชะลอตัว หนี้สินครัวเรือน (ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567) ขยายตัวในอัตราชะลอลงและคุณภาพสินเชื่อบริโภคที่ลดลง และการร้องเรียนของผู้บริโภคที่ลดลง ขณะที่การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ยังเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอสถานการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจ 3 เรื่อง ได้แก่ (1) Festival Economy ขับเคลื่อนอย่างไรให้ปัง (2) ภัยร้ายในโลกเสมือน : การคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในโลกไซเบอร์ (3) Fast Fashion กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งนำเสนอบทความเรื่อง “เตรียมตัวอย่างไรเพื่อรองรับการสมรสเท่าเทียม”

สถานการณ์แรงงานไตรมาสสอง ปี 2567 ชะลอตัวลง จากการจ้างงานที่ลดลงต่อเนื่องในภาคเกษตรกรรม ขณะที่สาขานอกภาคเกษตรกรรมขยายตัวในทุกสาขา ทั้งนี้ ชั่วโมงการทำงานและค่าจ้างแรงงานค่อนข้างทรงตัว และอัตราการว่างงานปรับเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 1.07

ไตรมาสสอง ปี 2567 ผู้มีงานทำมีจำนวนทั้งสิ้น 39.5 ล้านคน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2566 ร้อยละ 0.4 ซึ่งเป็นผลจากการจ้างงานภาคเกษตรกรรมที่ลดลงร้อยละ 5.0 ขณะที่สาขานอกภาคเกษตรกรรมขยายตัวที่ร้อยละ 1.5 โดยสาขาการขนส่งและเก็บสินค้าปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 9.0 ขณะที่สาขาโรงแรมและภัตตาคารยังคงขยายตัวได้ดีที่ร้อยละ 4.9 มีปัจจัยสำคัญจากการท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์ สาขาการผลิตปรับตัวดีขึ้นตามสถานการณ์การส่งออก ส่วนสาขาก่อสร้างขยายตัวชะลอลงตามการหดตัวของอุปสงค์ที่อยู่อาศัย ชั่วโมงการทำงานค่อนข้างทรงตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยภาพรวมและเอกชนอยู่ที่ 42.8 และ 46.6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ขณะที่ผู้ทำงานล่วงเวลาเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 ผู้ทำงานต่ำระดับและผู้เสมือนว่างงาน ลดลงร้อยละ 19.8 และ 8.7 ตามลำดับ อัตราการว่างงานปรับเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ 1.07 หรือมีผู้ว่างงานจำนวน 4.3 แสนคน สำหรับประเด็นที่ต้องติดตามในระยะถัดไป 1) การปรับตัวของแรงงานให้มีทักษะที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในอนาคต โดย WEF ระบุว่า ภายในปี 2027 งานในภาคธุรกิจกว่าร้อยละ 42 จะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ ขณะที่ผลการสำรวจของไมโครซอฟต์ประเทศไทยร่วมกับ LinkedIn พบว่า ผู้บริหารไทยกว่าร้อยละ 74 ไม่ต้องการจ้างพนักงานที่ไม่มีทักษะทางด้าน AI 2) ผลกระทบของการขาดสภาพคล่องของ SMEs และปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจที่มากขึ้น ต่อการจ้างงาน SMEs เป็นกลุ่มธุรกิจที่รองรับแรงงานไว้เป็นจำนวนมาก แต่ปัจจุบันประสบปัญหาสภาพคล่อง โดยมีสัดส่วนหนี้เสีย (NPLs) ต่อสินเชื่อรวม ร้อยละ 7.2 ในไตรมาสสี่ ปี 2566 เพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว อีกทั้ง ดัชนีต้นทุนของธุรกิจรายย่อย (Micro) และธุรกิจขนาดกลาง (Medium) ยังเพิ่มขึ้น อาจนำไปสู่การเลิกจ้างแรงงานได้ และ 3) ผลกระทบของอุทกภัยต่อผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ของเกษตรกร โดยอุทกภัยในช่วงที่ผ่านมาส่งผลให้มีพื้นที่เกษตรกรรมได้รับความเสียหายแล้ว 308,238 ไร่ ขณะที่ในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม - กันยายน 2567 คาดว่าประเทศไทยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ 60 - 80 ของพื้นที่ ซึ่งเสี่ยงที่ภาคเกษตรกรรมจะได้รับความเสียหายมากขึ้น และจะกระทบต่อรายได้ ต้นทุนการเพาะปลูก และความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร

หนี้สินครัวเรือนในไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 ขยายตัวชะลอลง ขณะที่ความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนปรับลดลงต่อเนื่อง ทั้งนี้ มีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ลูกหนี้บัตรเครดิตที่เริ่มมีปัญหากการชำระหนี้คืน และการกู้ยืมที่หลากหลายและเข้าถึงง่ายอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัว

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 หนี้สินครัวเรือนมีมูลค่า 16.37 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 2.5 ชะลอลงจากร้อยละ 3.0 ในไตรมาสก่อน และคิดเป็นสัดส่วนต่อ GDP ที่ร้อยละ 90.8 ลดลงจากร้อยละ 91.4 ในไตรมาสก่อน โดยหนี้ครัวเรือนขยายตัวชะลอลงเกือบทุกประเภทสินเชื่อ ส่วนหนึ่งเกิดจากครัวเรือนมีภาระหนี้ในระดับสูง และคุณภาพสินเชื่อที่ปรับลดลง ทำให้สถาบันการเงินเข้มงวดในการอนุมัติสินเชื่อแก่ครัวเรือน ด้านคุณภาพสินเชื่อของครัวเรือนปรับลดลงต่อเนื่อง โดยหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของธนาคารพาณิชย์มีมูลค่า 1.63 แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.99 ต่อสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.88 ในไตรมาสที่ผ่านมา ซึ่งเป็นการปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 5 ติดต่อกัน นอกจากนี้ มีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ลูกหนี้บัตรเครดิตที่เริ่มมีปัญหาการชำระหนี้คืน หลังจากธนาคารแห่งประเทศไทยมีการปรับอัตราดอกเบี้ยบัตรเครดิตขึ้นจากร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 8 ตั้งแต่รอบบัญชีเดือนมกราคม ปี 2567 ส่งผลให้ลูกหนี้บางส่วนไม่สามารถปรับตัวและมีปัญหาในการชำระคืน และ 2) รูปแบบการให้กู้ยืมนอกระบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะที่ผ่านช่องทางโซเชียลมีเดีย ประกอบกับเงื่อนไขการเข้าถึงสินเชื่อที่ง่าย อาจนำไปสู่พฤติกรรมการก่อหนี้เกินตัวได้ง่าย อีกทั้งมีความเสี่ยงการมีหนี้สินพันตัวจากอัตราดอกเบี้ยนอกระบบที่อยู่ในระดับสูงโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กรุ่นใหม่

การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสอง ปี 2567 เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการเจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดที่พบผู้ป่วยเพิ่มขึ้น และการแพร่ระบาดของโรคไข้มาลาเรีย รวมทั้งโรคหลอดเลือดสมองมีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น

ไตรมาสสอง ปี 2567 การเจ็บป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.1 จากการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยด้วยโรคที่มากับฤดูฝน ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ และโรคปอดอักเสบ ขณะที่สถานการณ์สุขภาพจิตปรับตัวดีขึ้น โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ 1) การเจ็บป่วยด้วยโรคหอบหืดที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 2) การเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรคไข้มาลาเรีย และ 3) โรคหลอดเลือดสมองมีผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้น

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ในไตรมาสสอง ปี 2567 เพิ่มขึ้น โดยต้องปรับปรุงสื่อการรณรงค์ลดการบริโภคแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับการดื่มให้กับเด็กและเยาวชน รวมถึงต้องให้ความสำคัญกับการปราบปรามการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.0 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 3.2 ขณะที่การบริโภคบุหรี่ยลดลงร้อยละ 1.9 จากการท่องเที่ยวช่วงเทศกาล นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ 1) เด็กและเยาวชนไม่ตระหนักถึงสื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์การดื่มแอลกอฮอล์ โดยปี 2566 แม้จะมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์เหล่านี้อย่างต่อเนื่อง แต่กลับพบว่าเด็กและเยาวชนมีการบริโภคที่เพิ่มขึ้นจากปี 2565 และ 2) การเพิ่มขึ้นของการลักลอบนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในไตรมาสสอง ปี 2567 ชะลอตัว และมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนโดยบุคลากรในสถานศึกษา การเฝ้าระวังการเล่นพนันกีฬาและความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการก่อสร้างงานสาธารณะ

ไตรมาสสอง ปี 2567 คดีอาญารวมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 26.7 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2566 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นทั้งจากคดีอาชญากรรม คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ด้านการรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนน มีการรับแจ้งผู้ประสบภัยสะสมรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 จากไตรมาสเดียวกันของปี 2566 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของผู้บาดเจ็บสะสม ขณะที่ผู้เสียชีวิตสะสมและผู้ทุพพลภาพสะสมลดลง ทั้งนี้ ประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชนโดยบุคลากรในสถานศึกษา ข้อมูลจาก สพฐ. ปี 2566 พบกรณีความไม่ปลอดภัยของนักเรียนจำนวน 2,618 กรณี ซึ่งร้อยละ 8.6 เป็นภัยจากการถูกละเมิดสิทธิ อาทิ การลงโทษนักเรียนเกินกว่าเหตุ อีกทั้ง ยังพบว่าครุมีการผลิตเนื้อหา (Content) เผยแพร่ลงสื่อโซเชียลมีเดียเกี่ยวกับนักเรียน โดยไม่ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองและนักเรียน ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (PDPA) และมี

ความผิดตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 2) การเฝ้าระวังการเล่นพนันกีฬา โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอลที่มีฤดูกาลแข่งขันตลอดทั้งปี ทำให้ไตรมาสสอง ปี 2567 มีคดีเพิ่มขึ้นสูงจากไตรมาสก่อนหน้าถึงร้อยละ 449.7 และ 3) ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการก่อสร้างงานสาธารณะ ในระหว่างปี 2561 - 2566 พบการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนสะสมจากการก่อสร้างทางสาธารณะขนาดใหญ่ 2,249 ครั้ง ซึ่งมีแนวโน้มเกิดขึ้นต่อเนื่อง โดยเกิดจากหลายสาเหตุ อาทิ วัสดุก่อสร้างร่วงหล่นทับ รถยนต์ตกร่องถนนที่กำลังก่อสร้างเนื่องจากไม่มีป้ายแจ้งเตือน

การร้องเรียนผ่าน สคบ. และสำนักงาน กสทช. ลดลง อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องติดตามเกี่ยวกับการซื้อสินค้าออนไลน์ที่ผู้ซื้อต้องถ่ายวิดีโอขณะเปิดพัสดุและความเสี่ยงจากการใช้บริการจํานำ iCloud

ไตรมาสสอง ปี 2567 การร้องเรียนเกี่ยวกับผู้บริโภคในภาพรวมลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 25.6 โดยการร้องเรียนสินค้าและบริการผ่าน สคบ. และสำนักงาน กสทช. ลดลงร้อยละ 26.5 และ 8.4 อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ คือ 1) การผลกระทบให้กับผู้บริโภคกรณีซื้อสินค้าออนไลน์ที่ผู้ซื้อต้องถ่ายวิดีโอขณะเปิดพัสดุ กว่าร้อยละ 42.4 ของเรื่องร้องเรียนด้านสินค้าและบริการทั่วไปเป็นปัญหาจากการซื้อสินค้าออนไลน์ โดยหนึ่งในปัญหาสำคัญที่พบ คือ ปัญหาสินค้าชำรุด/ไม่ตรงปก ซึ่งร้านค้ามักไม่รับผิดชอบหากไม่มีคลิปวิดีโอขณะเปิดพัสดุ และ 2) ความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลจากการใช้บริการจํานำ iCloud ที่อาจมีความเสี่ยงต่อการถูกนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้หาผลประโยชน์อื่น นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการยังอาจต้องจ่ายดอกเบี้ยเงินอัตราที่กฎหมายกำหนดอีกด้วย

Festival Economy ขับเคลื่อนอย่างไรให้ปัง

การให้ความสนใจกับการทำกิจกรรมที่ตอบสนองต่อไลฟ์สไตล์มากขึ้น ส่งผลให้กิจกรรมที่มีลักษณะเป็นเทศกาลมีการพัฒนาและมีรูปแบบที่หลากหลาย ได้รับความนิยมและมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2567 การท่องเที่ยวเชิงกิจกรรมซึ่งรวมถึงเทศกาล คาดว่าจะมีมูลค่าตลาดทั่วโลก 1.63 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และจะเพิ่มสูงกว่า 1.5 เท่า ภายใน 10 ปี นอกจากนี้ เทศกาลยังสร้างประโยชน์ในด้านอื่น ทั้งสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่จัดงาน เผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น และเอื้อให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ ซึ่งจากประโยชน์ดังกล่าว ทำให้หลายประเทศใช้เทศกาลเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (Festival Economy) เช่นเดียวกับประเทศไทยที่มีความพยายามผลักดันและยกระดับเทศกาล ภายใต้การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการเป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการจัดงานเทศกาล

อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมเทศกาลของไทยที่ผ่านมา พบว่า เทศกาลขนาดใหญ่มีไม่มาก ส่วนใหญ่มีผู้เข้าร่วมน้อย และมีการเชื่อมโยงกับท้องถิ่นจำกัด รวมทั้งยังมีข้อจำกัด อาทิ การจราจรติดขัด ราคาสินค้าและบริการเพิ่มสูงขึ้น จุดบริการต่าง ๆ ไม่เพียงพอ และการก่ออาชญากรรม ซึ่งจากการจัดเทศกาลระดับโลกที่ประสบความสำเร็จมีข้อค้นพบและแนวทางจัดการปัญหาที่ไทยสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทได้ ดังนี้ 1) การสร้างจุดขายของเทศกาลที่แตกต่างจากเทศกาลอื่นหรือที่อื่น ซึ่งทำได้โดยการดึงจุดแข็งของวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์มาเป็นจุดขาย อาทิ เทศกาลริโอ คาร์นิวัล ของประเทศบราซิล ที่มีการนำการเต้นแซมบ้ามาผสมผสาน ทำให้มีเสน่ห์และโดดเด่นกว่าเทศกาลคาร์นิวัลประเทศอื่น อีกทั้ง ยังอาจเกิดจากการเพิ่มความคิดสร้างสรรค์หรือต่อยอด อาทิ เทศกาลปามะเชโอเทค ในประเทศสเปน ซึ่งมีจุดเริ่มต้นจากเหตุทะเลาะวิวาทที่มีการใช้มะเชโอเทคปาใส่กัน 2) การยกระดับระบบความปลอดภัยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ร่วมงาน อาทิ ในช่วงเทศกาลริโอ คาร์นิวัล มีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อเป็นมาตรการในการปกป้องและดูแลความปลอดภัยสตรีในช่วงเทศกาล เช่นเดียวกับเทศกาลปามะเชโอเทค ได้ออกมาตรการจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมและเตรียมพร้อมด้านความปลอดภัยและเหตุฉุกเฉิน รวมถึงการนำเทคโนโลยีในการจัดงานมาใช้ เช่น การติดตั้งเทคโนโลยีตรวจจับอาวุธขั้นสูงในเทศกาลดนตรีฮิปฮอประดับโลกอย่าง Rolling Loud 3) การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ร่วมงาน อาทิ ประเทศเบลเยียมได้มีมาตรการรองรับสำหรับ เทศกาลดนตรี Tomorrowland ที่มีการเชื่อมโยง

ระบบขนส่ง ทั้งรถรับส่งจากสนามบินและรถไฟ ไปยังจุดจัดงาน การออกแพ็คเกจทริปที่รวมตัวเข้าร่วมงาน ตัวเครื่องบิน พร้อมโรงแรมที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ล็อกเกอร์ ห้องน้ำ สถานีชาร์จโทรศัพท์ ฯลฯ และการออกแบบโดยคำนึงถึงผู้พิการ 4) การประชาสัมพันธ์งานเทศกาลและมีมาตรการส่งเสริมการตลาดให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เช่น เทศกาล *Edinburgh Festival Fringe* ของประเทศสกอตแลนด์ มีการรวบรวมข้อมูลและจัดกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงลึกอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เข้าใจกลุ่มเป้าหมาย และทำการตลาด รวมถึงยังอาศัยสื่อโซเชียลมีเดียประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง 5) การสนับสนุนจากภาครัฐและการบูรณาการความร่วมมือกับเอกชนและหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งจะต้องกระจายหน้าที่ตามความเชี่ยวชาญอย่างเหมาะสม อาทิ เทศกาล *โคลน* ของประเทศเกาหลีใต้ หน่วยงานท้องถิ่นจัดกิจกรรมที่ใช้ประโยชน์จากโคลน ส่วนภาคการศึกษาช่วยปรับแผนพัฒนาเชิงวัฒนธรรมให้ดึงดูดนักท่องเที่ยว และ 6) การจัดการกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากการจัดเทศกาล เทศกาล *ดนตรีและศิลปะระดับโลก Coachella* ที่จัดขึ้นในสหรัฐอเมริกา ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมงานลดปริมาณขยะ โดยให้นำขวดเปล่ามาแลกน้ำหรือของที่ระลึกอื่น ๆ

ภัยร้ายในโลกเสมือน : การคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในโลกไซเบอร์

การคุกคามทางเพศเด็กและเยาวชนออนไลน์ที่เกิดขึ้นผ่านโซเชียลมีเดียมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และส่งผลกระทบต่อเด็กผู้ถูกกระทำหลายด้าน อาทิ ปัญหาด้านการปรับตัวเข้าสู่สังคม ความวิตกกังวล ความเครียด และภาวะซึมเศร้า รวมถึงปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นหลังได้รับผลกระทบทางจิตใจ ซึ่งจากรายงานของ ECPAT International องค์กรภายใต้ UNICEF ระบุว่า ปี 2567 ประเทศไทยเป็น 1 ใน 25 ประเทศที่มีปัญหาการคุกคามทางเพศต่อเด็กและเยาวชนทางออนไลน์ในระดับที่น่ากังวล เช่นเดียวกับคดีเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศเด็กและเยาวชนออนไลน์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก 48 คดีในปี 2560 เป็น 540 คดี ในปี 2566 โดยการคุกคามทางเพศออนไลน์ที่เกิดขึ้นต่อเด็กมีอยู่หลายระดับ คือ 1) **ระดับเบื้องต้น (Low-level Harassment)** มักเป็นการคุกคามประเภทผู้กระทำมักไม่คิดว่าเป็นการคุกคามต่อผู้ถูกกระทำ ได้แก่ การก่อกวนโดยวิธีการแสดงความคิดเห็นที่ใช้ถ้อยคำโดยไม่ได้เจาะจงเป็นรายบุคคล อาทิ กลุ่มโกลีคอน ที่มีการคอมเมนต์เนื้อหาที่มีนัยทางเพศแก่เด็กนักเรียน 2) **ระดับปานกลาง (Moderate-level Harassment)** มุ่งเน้นการกระทำซ้ำและก่อให้เกิดความเครียดทางอารมณ์ให้กับเหยื่อรายบุคคล โดยมาในรูปแบบการก่อกวนต่อเนื่อง การดูหมิ่นทางเพศเพื่อทำให้เกิดความอับอาย รวมถึงการเริ่มเข้าไปลู่ล้าความเป็นส่วนตัว และ 3) **ระดับสูง (Severe/High-level Harassment)** เป็นการคุกคามโดยพฤติกรรมที่รุนแรง และก้าวร้าว ทำให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์และจิตใจ ซึ่งเป็นระดับความรุนแรงที่บ่งบอกถึงการทำผิดกฎหมายการล่วงละเมิดทางเพศอย่างชัดเจน อาทิ การล่อลวงนักเรียนอายุ 17 ปี ด้วยการสร้างสัมพันธ์เชิงชู้สาว ก่อนที่จะทำการรับเหยื่อมากระทำอนาจารพร้อมทั้งถ่ายคลิป และนำไปแสวงหาผลประโยชน์ด้วยการเก็บค่าสมาชิกสำหรับการเข้ารับชม

จะเห็นได้ว่าการคุกคามทางเพศออนไลน์เกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ และในบางกรณีผู้กระทำอาจไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งเกิดจากการพบเห็นการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน อาทิ ในสื่อต่าง ๆ อีกทั้ง การขาดความรู้ถึงเรื่องสิทธิของเด็กและผู้ปกครอง และการไม่ทราบช่องทางการช่วยเหลือจากรายงานของ UNICEF ปี 2565 พบว่า เด็กและเยาวชน ร้อยละ 47 ไม่ทราบถึงช่องทางการช่วยเหลือหากตนเองหรือเพื่อนถูกล่วงละเมิด/คุกคามทางเพศออนไลน์ ซึ่งบางส่วนมองว่าตนไม่ใช่ผู้เสียหาย รวมถึงเด็กและเยาวชนบางส่วนมีความรู้สึกอับอายไม่กล้าเปิดเผยข้อมูล ส่งผลให้การแจ้งความดำเนินคดีที่น้อยกว่าความเป็นจริง

สถานการณ์ข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยจำเป็นต้องหามาตรการป้องกัน และแก้ไขอย่างจริงจัง ได้แก่ 1) **สร้างทัศนคติในการป้องกันการเพิกเฉยต่อการคุกคามทางเพศ** โดยเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัวที่จะต้องสอดส่องดูแลพฤติกรรมการใช้สื่อ ในขณะที่ระดับชุมชนและภาครัฐจะต้องมีมาตรการในการลงโทษที่ชัดเจน 2) **การให้ความรู้ด้านสิทธิและความเสี่ยงจากการถูกคุกคามทางเพศออนไลน์** โดยสถาบันการศึกษา

และชุมชน และ 3) **สร้างความตระหนักรู้เท่าทันภัยคุกคามดิจิทัล** เนื่องจากการคุกคามทางเพศเด็กออนไลน์ มีรูปแบบใหม่และเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ดังนั้น ครอบครัวยุคใหม่ควรรู้เกี่ยวกับการไม่เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ขณะที่สถานบันการศึกษาควรให้ความรู้เกี่ยวกับการล่อลวงทางเพศให้เป็นความรู้พื้นฐานหรือเป็นหลักสูตร

Fast Fashion กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ธุรกิจ Fast Fashion เติบโตอย่างรวดเร็ว และสร้างงานให้กับผู้คนทั่วโลกเป็นจำนวนมาก แต่กระบวนการผลิต ในหลายขั้นตอนกลับส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม โดยใน**ด้านสิ่งแวดล้อม** มีผลกระทบที่สำคัญ คือ

- 1) **การปล่อยก๊าซเรือนกระจก** โดยเฉพาะก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 10 ของการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ทั่วโลก สูงกว่าอุตสาหกรรมการบินและการขนส่งทางเรือรวมกัน และคาดว่าภายในปี 2573 อาจเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 50
- 2) **การใช้น้ำเป็นจำนวนมาก และมลภาวะทางน้ำและอากาศที่มาจากกระบวนการย้อมและตกแต่ง** การผลิตเสื้อเชิ้ตผ้ายีนหนึ่งตัวต้องใช้น้ำถึง 2,700 ลิตร เทียบเท่ากับปริมาณที่ 1 คน ดื่มได้กว่า 2.5 ปี อีกทั้ง กระบวนการย้อมและตกแต่ง ยังสร้างมลภาวะทางน้ำสูงมาก จากการใช้สารเคมีที่เป็นพิษและอันตราย ในการผลิต
- 3) **การเพิ่มขึ้นของขยะที่ย่อยสลายยาก** ซึ่งเสื้อผ้ายีน 1 แสนล้านตัวที่ผลิตขึ้นในแต่ละปีทั่วโลก กลายเป็นขยะในหลุมฝังกลบกว่า 92 ล้านตัน และคาดว่าภายในปี 2576 ขยะเสื้อผ้ายีนจะเพิ่มเป็น 134 ล้านตันต่อปี โดยมีเพียงร้อยละ 1 ที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ นอกจากนี้ เสื้อผ้ามีส่วนประกอบของขยะพลาสติกที่ย่อยสลายได้ยาก อย่างไมโครพลาสติกที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต และ
- 4) **การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและธรรมชาติที่เสื่อมโทรม** โดยเฉพาะในกระบวนการปลูกวัตถุดิบ อาทิ การปลูกฝ้าย ที่มีการใช้ยาฆ่าแมลง และสารกำจัดวัชพืช ปริมาณมาก ซึ่งเป็นพิษต่อระบบประสาทของสิ่งมีชีวิต ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และความเสื่อมโทรมของหน้าดิน ขณะที่**ในด้านสังคม**มีผลกระทบ คือ

- 1) **การสร้างวัฒนธรรมการบริโภคเกินพอดี** ที่ไม่ได้ส่งผลแค่ปริมาณขยะที่เพิ่มสูงขึ้น ยังทำให้คนไม่ได้ตระหนักถึงคุณค่าของการซื้อสินค้า จากการโฆษณาส่งเสริมการขาย ที่กระตุ้นให้คนซื้อมากกว่าความจำเป็น และการทำให้ค่านิยมเปลี่ยน อาทิ การขายไลฟ์สไตล์ของ Influencer
- 2) **ปัญหาสุขภาพ** สินค้า Fast Fashion มักมีการปนเปื้อนของสารเคมี โดยเฉพาะไมโครพลาสติก ที่สามารถสะสมในร่างกายและเป็นอันตรายต่อสุขภาพในระยะยาวได้ ทั้งต่อผู้สวมใส่และรุนแรงขึ้นต่อกลุ่มแรงงานที่ทำงานในภาคการผลิตดังกล่าว
- 3) **การละเมิดสิทธิ** เกิดขึ้นได้ง่ายและบ่อยครั้ง โดยเฉพาะการคัดลอกดีไซน์ของแบรนด์หรูหรือดีไซเนอร์ชื่อดังมาผลิตสินค้าเลียนแบบในราคาที่ถูกลงกว่า และ
- 4) **การละเมิดสิทธิแรงงาน** จากการพยายามควบคุมต้นทุนการผลิต จึงมักลดต้นทุนด้านแรงงานด้วยการละเมิดสิทธิแรงงาน ทั้งการใช้งานเกินเวลา การล่วงละเมิดทางเพศ การใช้แรงงานเด็กแบบผิดกฎหมาย ซึ่งมักพบในประเทศที่เป็นฐานการผลิตในเอเชีย

จากผลกระทบของ Fast Fashion ที่ได้กล่าวมานี้ ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลก เริ่มตระหนักมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการออกมาตรการรับมือและกำกับควบคุมผลกระทบ ซึ่งประเทศไทยอาจต้องดำเนินการเพื่อป้องกันและลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น อาทิ

- 1) การสนับสนุนให้อุตสาหกรรมสิ่งทอปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแส Sustainable Fashion และ Textile Recycling ที่ต้องลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ อาทิ การมีมาตรการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและยกระดับสินค้าให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- 2) การส่งเสริมให้มีการคัดแยกและจัดเก็บข้อมูลขยะประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะขยะสิ่งทอ เนื่องจากเป็นปัญหาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากในอนาคต และ
- 3) การกำกับดูแลการโฆษณา/การตลาดที่ส่งเสริมการขายสินค้า Fast Fashion ที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยการกำหนดเงื่อนไขการโฆษณาอย่างเหมาะสม อาทิ การให้ข้อมูลรายละเอียดการผลิต/กระบวนการผลิต ข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนฯ ของผลิตภัณฑ์ ตลอดจนมีการสร้างความตระหนักให้แก่ผู้บริโภคควบคู่ไปด้วย

เตรียมพร้อมอย่างไร เพื่อรองรับการสมรสเท่าเทียม

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567 วุฒิสภาได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่..) พ.ศ. ... หรือร่างกฎหมายสมรสเท่าเทียม ซึ่งเมื่อได้รับการประกาศและมีผลบังคับใช้ จะทำให้คู่รัก LGBTQ+ ได้รับสิทธิตามกฎหมาย ประกอบด้วย 1) สิทธิในการตั้งครอบครัว 2) สิทธิในการรับบุตรบุญธรรมร่วมกัน 3) สิทธิทางทรัพย์สินและมรดก และ 4) สิทธิในการดูแลระหว่างคู่ชีวิต การปรับเปลี่ยนสถานะดังกล่าว ยังเชื่อมโยงถึงสิทธิตามกฎหมายอื่นที่ได้เพิ่มขึ้นมาจากสวัสดิการข้าราชการ อาทิ สิทธิในการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาล สิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอด ขณะที่ สวัสดิการลูกจ้างภาคเอกชน คู่สมรสซึ่งมีฐานะเป็นทายาทโดยธรรม มีสิทธิที่จะได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ เงินสงเคราะห์จากกองทุนประกันสังคม และเงินค่าทำศพหากเป็นผู้ดำเนินการจัดการศพ รวมทั้งเป็นผู้รับประโยชน์จากการทำประกันชีวิตได้

นอกจากนี้ พ.ร.บ. สมรสเท่าเทียม ยังมีส่วนช่วยการกระตุ้นเศรษฐกิจจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการสมรสจากการศึกษาของ The William Institute สหรัฐอเมริกา พบว่า กฎหมายสมรสเท่าเทียม สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจถึง 3.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ สำหรับประเทศไทย ข้อมูลของ Ipsos ปี 2566 คาดว่า ไทยอาจมีประชากร LGBTQ+ วัยผู้ใหญ่ ประมาณร้อยละ 9 หรือคิดเป็นจำนวนกว่า 4.4 ล้านคน ซึ่งหากในจำนวนนี้มีการสมรสในอัตราเดียวกับการจดทะเบียนสมรสระหว่างชายหญิง อาจส่งผลให้ในแต่ละปีมีการจัดงานแต่งงานเพิ่มขึ้นประมาณ 1.2 หมื่นงาน หรือสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ถึงปีละ 1.7 พันล้านบาท และเป็นโอกาสในการเติบโตของหลายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อและการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน อีกทั้ง ยังส่งผลให้เกิดประโยชน์ทางด้านสังคม เช่น ความมั่นคงของความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จากการมีหลักประกันของการใช้ชีวิตคู่ และการรับบุตรบุญธรรมอาจมีส่วนช่วยลดปัญหาเด็กโตนอกบ้านได้

อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ต้องเตรียมความพร้อมและดำเนินการภายหลังกฎหมายมีผลบังคับใช้ คือ

- 1) **การทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานของภาครัฐ** จากการแก้ไขที่ระบุให้บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด ข้อบัญญัติ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีต่าง ๆ ที่มีการอ้างถึงคำว่า “สามี” “ภรรยา” ให้ถือว่าอ้างถึงคู่สมรสที่จดทะเบียนสมรสตามร่าง พ.ร.บ.ฯ ฉบับนี้ ซึ่งจะทำให้มีกฎหมาย 51 ฉบับ ที่ต้องได้รับการทบทวน อีกทั้ง รัฐจะต้องเตรียมความพร้อมด้านทะเบียน เอกสาร ใบสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวข้อง
- 2) **การพิจารณาประเด็นเชื่อมโยงที่เป็นผลสืบเนื่องจากสิทธิที่คู่รักเพศหลากหลายได้รับเพิ่มขึ้น** โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับบุตรบุญธรรม ที่ยังคงถูกจำกัดสิทธิค่ารักษาพยาบาลและค่าเล่าเรียน แต่ยังคงได้รับสิทธิจากพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด ซึ่งในบางครั้งไม่สามารถติดตามตัวได้ ทำให้เด็กไม่ได้รับสิทธิและเป็นภาระค่าใช้จ่ายของพ่อแม่บุญธรรม จึงอาจต้องพิจารณา เพื่อให้ผู้รับบุตรบุญธรรมสามารถให้สิทธิแก่บุตรบุญธรรมได้
- 3) **การเตรียมความพร้อมทางธุรกิจเพื่อรองรับกลุ่มคนเพศหลากหลาย** ต้องมีการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคของกลุ่มนี้ เพื่อเตรียมกลยุทธ์ทางการตลาดทั้งด้านสินค้าและบริการ และเป็นการส่งเสริมให้เกิดธุรกิจใหม่ที่ตอบโจทย์ชีวิตมากขึ้น อาทิ คลินิกสุขภาพเพศหลากหลาย และ
- 4) **การสร้าง ความเข้าใจถึงความหลากหลายทางเพศให้กับสังคม** ต้องมีการสร้างความเข้าใจ การเคารพต่อสิทธิ และความเห็นของแต่ละฝ่าย รวมทั้งต้องร่วมกันสร้างภูมิคุ้มกันด้านจิตใจ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนในครอบครัว LGBTQ+ และอาจต้องมีการปรับปรุงวิถีปฏิบัติ อาทิ กิจกรรมงานวันพ่อ/แม่ และ
- 5) **การเตรียมความพร้อมของงบประมาณ เพื่อรองรับการได้รับสวัสดิการที่เพิ่มขึ้น** เนื่องจากอาจมีค่าใช้จ่ายการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของคู่สมรสข้าราชการมากขึ้น และการจัดเก็บรายได้ที่ลดลง จากการใช้สิทธิลดหย่อนภาษีของคู่สมรสและของบิดามารดา คู่สมรส

ตัวชี้วัดภาวะสังคม

องค์ประกอบหลัก	2565	2566	2565				2566				2567	
	ทั้งปี	ทั้งปี	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. การมีงานทำ^{1/}												
กำลังแรงงาน (พันคน)	39,903.3	40,447.2	39,622.8	39,764.0	40,088.6	40,142.5	40,281.0	40,302.2	40,531.8	40,673.9	40,226.4	40,178.1
% YOY	0.2	1.4	-0.6	-0.3	0.9	1.0	1.7	1.4	1.1	1.3	-0.1	-0.3
การมีงานทำ (พันคน)	39,221.1	39,912.0	38,720.2	39,010.9	39,566.0	39,591.7	39,629.2	39,677.5	40,091.3	40,250.1	39,579.0	39,500.7
% YOY	1.0	1.8	0.2	0.3	2.1	1.5	2.4	1.7	1.3	1.7	-0.1	-0.4
ผู้ว่างงาน (พันคน)	527.0	395.2	607.6	546.6	491.4	462.5	421.1	429.0	401.2	329.3	407.7	429.1
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.32	0.98	1.53	1.37	1.23	1.15	1.05	-21.5	0.99	0.81	1.01	1.07
การทำงานต่ำระดับ (พันคน)	273.3	202.1	319.1	263.6	234.5	275.9	227.9	202.6	166.9	210.9	191.5	162.4
2. หนี้ครัวเรือน^{2/}												
มูลค่าหนี้สินครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	15.9	16.4	15.4	15.5	15.7	15.9	16.0	16.1	16.2	16.4	16.4	N.A.
% YOY	3.8	3.0	3.6	3.4	4.1	3.8	3.7	3.8	3.4	3.0	2.5	N.A.
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	91.4	91.4	93.7	92.8	91.5	91.4	90.7	90.8	91.0	91.4	90.8	N.A.
NPL (พันล้านบาท)	140.4	157.8	146.5	142.7	140.6	140.4	144.0	146.5	151.8	157.8	162.6	N.A.
% YOY	-2.3	12.4	-1.5	-5.1	-6.0	-2.3	-1.7	2.7	7.9	12.4	12.9	N.A.
% NPL ต่อสินเชื่อรวม	2.62	2.88	2.78	2.69	2.62	2.62	2.68	2.71	2.79	2.88	2.99	N.A.
3. สุขภาพและการเจ็บป่วย												
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคที่ต้องเฝ้าระวัง (ราย)^{3/}												
- หัด	249	317	32	38	96	82	58	88	107	113	543	136
- ไข้กาฬหลังแอ่น	18	11	3	2	3	10	2	2	4	3	2	2
- ไข้สมองอักเสบ	923	893	241	213	264	205	303	209	194	187	316	216
- อหิวาตกโรค	5	3	1	0	1	3	1	0	1	1	2	0
- มือ เท้า และปาก	98,982	64,021	740	4,734	79,223	14,285	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847
- บิด	1,572	1,541	352	382	467	371	461	370	396	314	485	373
- ปอดอักเสบ	231,105	292,676	51,849	50,300	68,072	60,884	78,443	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975
- ฉีหนู	3,601	4,460	231	529	1,376	1,465	622	797	1,591	1,473	767	732
- ใช้เลือดออก	45,145	157,142	1,461	9,485	19,625	14,574	10,948	23,636	76,579	46,548	24,131	17,702
- ไข้หวัดใหญ่	79,374	478,175	8,247	4,859	31,498	34,770	39,457	25,682	211,103	202,741	121,074	99,895
- พิษสุนัขบ้า	3	4	1	0	0	2	1	1	0	2	0	1
อัตราการตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญต่อประชากร 100,000 คน												
- ความดันโลหิตสูง	15.40	N.A.	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายไตรมาส								N.A.	N.A.
- หัวใจขาดเลือด	35.10	N.A.									N.A.	N.A.
- หลอดเลือดสมอง	58.00	N.A.									N.A.	N.A.
- เบาหวาน	25.90	N.A.									N.A.	N.A.
- มะเร็งและเนื้องอกทุกชนิด	127.90	N.A.									N.A.	N.A.
4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน^{4/}												
- คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (คดี)	15,166	18,696	3,697	3,695	3,820	3,954	4,637	4,788	4,596	4,675	5,151	4,900
- คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (คดี)	50,438	63,313	11,549	12,014	13,404	13,471	14,781	14,251	16,825	17,456	17,429	17,007
- คดียาเสพติด (ราย)	361,290	303,829	86,493	92,224	87,189	95,384	84,546	70,060	69,371	79,906	90,143	91,014
- การรับแจ้งผู้ประสบภัยสะสมรวม ^{5/}	942,158	821,882	225,219	225,856	246,265	244,554	208,612	200,037	196,822	217,234	223,241	201,049
- ผู้เสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุทางบก (ราย)	14,965	14,126	3,510	3,570	3,649	4,285	3,781	3,547	3,133	3,653	3,734	3,272
5. การคุ้มครองผู้บริโภค												
5.1 จำนวนเรื่องร้องเรียน^{6/} (ราย)												
- กรณีสัญญา	2,815	1,924	432	796	1,202	385	477	561	455	431	467	420
- กรณีฉลาก	4,368	2,421	830	1,018	1,652	868	793	508	474	646	584	533
- กรณีโฆษณา	4,709	3,634	740	1,995	1,220	754	2,474	330	360	470	807	397
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	4,779	2,378	538	1,093	1,971	1,177	741	513	588	536	609	600
- เรื่องอื่น ๆ	3,565	21,807	-	-	-	3,565	8,146	5,592	4,428	3,641	3,319	3,567
5.2 จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่าน สำนักงาน กสทช.^{7/} (ราย)	3,431	1,593	1,780	624	502	525	474	371	297	451	414	340

ที่มา: ^{1/} รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

^{2/} ธนาคารแห่งประเทศไทย

^{3/} สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

^{4/} ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

^{5/} รายงานสถิติการใช้สิทธิ พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC)

^{6/} สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักนายกรัฐมนตรี

^{7/} สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)